

Warszawa, dn. 19 grudnia 2017 r.

Komunikat FOR 25/2017:

Prezydencka ustawa o KRS – inna treść, taki sam zły skutek.

Zestawienie zmian

Prezydenckie weto do ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa autorstwa PiS i zapowiedź wniesienia własnego projektu zakończyło pierwszą falę protestów przeciwko zawłaszczeniu wymiaru sprawiedliwości przez większość rządzącą. Uchwalona w piątek ustawa zawiera nie mniej niebezpieczny, a w rzeczywistości identyczny w skutku mechanizm niekonstytucyjnego wyboru sędziów do KRS przez Sejm, którego głównym beneficjentem będzie partia rządząca.

O ile w zawetowanej ustawie zaproponowano wprost wybór sędziowskiej części KRS przez większość rządzącą, to obecnie przyjęto rozwiązanie, które pozwoli na przejęcie politycznej kontroli nad tym organem „w białych rękawiczkach”. Dlatego zasadne są kolejne protesty w obronie niezależności sądownictwa od polityków i domaganie się kolejnego weta dla ustawowych zmian w KRS przyjętych przez polski parlament.

Zestawienie załączone do niniejszego komunikatu zawiera porównanie najważniejszych rozwiązań zawartych w obowiązującej ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa¹⁾, zawetowanej ustawie z dnia 12 lipca 2017 r.²⁾, przedstawionym przez prezydenta projekcie ustawy³⁾ oraz uchwalonej przez Sejm ustawie z dnia 9 grudnia 2017 r.⁴⁾

Pomimo zapowiedzi szerokich konsultacji zmian w sądownictwie z obywatelami⁵⁾, ustawa o KRS (jak również ustawa o Sądzie Najwyższym) były wyłącznie obiektem „konsultacji” Prezydenta RP i człon-

¹⁾ Tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 976, ze zm. W dniu 20 czerwca 2017 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok (sygn. K 5/17), w którym uznał za niekonstytucyjne przepisy dotyczące wyboru sędziowskiej części KRS spośród sędziów sądów administracyjnych, zebrań sędziów sądów apelacyjnych i zebrań przedstawicieli sądów okręgowych. **W wydaniu tego orzeczenia brały udział osoby, które nie są lub nie były sędziami Trybunału Konstytucyjnego – Mariusz Muszyński i Lech Morawski, gdyż zostały wybrane na miejsca już obsadzone. Z tego względu wyrok ten jest obciążony istotną wadą prawną i jako taki nie istnieje w systemie prawnym, pomimo publikacji w Dzienniku Ustaw.**

²⁾ Druk nr 1423/VIII kadencja.

³⁾ Druk nr 2002/VIII kadencja.

⁴⁾ Druk nr 2002/VII kadencja w brzmieniu ustalonym przez sprawozdania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka zawarte w drukach nr 2070 i 2070-A.

⁵⁾ Tak polski rząd argumentował m.in. przy okazji korespondencji z Komisją Europejską w ramach procedury ochrony praworządności, zob. <https://for.org.pl/pl/a/5589,komunikat-17/2017-msz-manipuluje->

ków jego kancelarii z prezesem Prawa i Sprawiedliwości oraz przewodniczącym sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, posłem Stanisławem Piotrowiczem. Pozakonstytucyjne, niejawne i skrajnie upolitycznione „negocjacje” nad poprawkami do prezydenckiego projektu ustawy o KRS to kolejny przykład i tak już złego mechanizmu rozpatrywania projektów ustaw. W rzeczywistości, sejmowy etap procesu legislacyjnego sprowadzony został do fikcji polegającej na przyjmowaniu przez większość rządzącą wcześniej wynegocjowanych poprawek.

O ile w zawetowanej ustawie o KRS, Sejm mógł wybrać sędziów-członków KRS zwykłą większością głosów (lub większością 2/3 głosów, gdyż do zawetowanej ustawy o Sądzie Najwyższym prezydent zaproponował swoją poprawkę), to prezydencki projekt ustawy wprost przewidywał wybór sędziów większością 2/3 głosów, a w razie gdyby nie udało się osiągnąć tego progu, to stosowano tryb „jeden poseł – jeden głos”, tj. głosowanie imienne. Prawo i Sprawiedliwość, w toku procesu legislacyjnego, wprowadziło (podobnie jak w zawetowanej ustawie) wcześniejszą weryfikację kandydatów na członków KRS. Mimo tego, że mogą ich zgłaszać grupy co najmniej 2000 obywateli lub 25 sędziów w stanie czynnym, to „właściwa komisja” (w rzeczywistości Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, kierowana przez posła Stanisława Piotrowicza, w której PiS ma większość) ma ustalać listę z 15 kandydatami na członków KRS, na których łącznie zgłaszuje Sejm.

Jeśli kluby opozycyjne – zgodnie z zapowiedzią – nie wybiorą kandydatów spośród tych zgłoszonych przez grupy obywateli lub sędziów, wyboru tego dokona Prezydium Sejmu, w którym większość ma PiS. Stanowi to nic innego jak fasadową (i niekonstytucyjną) „multipartyjność” Krajowej Rady Sądownictwa, którą proponował prezydent. Nie ulega wątpliwości, że to właśnie klub PiS będzie miał, jeśli nie zdecydowaną przewagę, to całkowitą kontrolę nad tym, kto z sędziów zostanie członkiem KRS. Negatywną ocenę tej sytuacji potęguje fakt, że wśród kandydatów na członków Rady można będzie zgłosić sędziów delegowanych do pracy w Ministerstwie Sprawiedliwości, Kancelarii Prezydenta RP lub Ministerstwie Spraw Zagranicznych, czyli takich, którzy wcześniej podlegali bezpośrednio rządzącym politykom.

Tego rodzaju przejście KRS „w białych rękawiczkach”, przy zmienionej treści ustawy, w żadnym zakresie nie usuwa zastrzeżeń co do niekonstytucyjności takiego rozwiązania. Słuszna propozycja wprowadzenia transmisji obrad Rady przez Internet ma za zadanie jedynie ukrycie rzeczywistego faktu przejścia politycznej kontroli nad KRS przez rządzących polityków. Dlatego nadal zasadne są protesty w obronie niezależności sądownictwa oraz apele do Prezydenta o ponowne zawetowanie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

[w-sprawie-reformy-sadownictwa-for-ujawnia-i-komentuje-dokument-przekazany-komisji-europejskiej](#)
[dost. 14.12.2017 r.]

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyężonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Patryk Wachowiec

Analityk prawny FOR, prezes Fundacji Centrum Analiz dla Rozwoju

e-mail: patryk.wachowiec@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl

[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR